

नामांक

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

No. of Questions — 17

No. of Printed Pages — 3

VU—32-2—Vyak. Shas. II**वरिष्ठ उपाध्याय परीक्षा, 2010**

व्याकरणशास्त्रम्

द्वितीयपत्रम्

समय : 3 $\frac{1}{4}$ घण्टे

पूर्णांका : 60

परीक्षार्थिभ्यः सामान्यनिर्देशाः

- (1) परीक्षार्थिभिः सर्वप्रथमं स्वप्रश्नपत्रोपरि नामाङ्कः अनिवार्यतः लेख्यः ।
- (2) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः ।
- (3) प्रत्येक प्रश्नस्योत्तरमुत्तरपुस्तिकायामेव देयम् ।
- (4) प्रत्येक प्रश्नभागस्योत्तरं क्रमानुसारमेकत्रैव लेखितव्यम् ।
- (5) प्रथम प्रश्नस्य चत्वारः (i, ii, iii एवं iv) भागाः सन्ति । प्रत्येक भागस्य उत्तरस्य चत्वारः (अ, ब, स एवं द) विकल्पाः सन्ति । समुचित विकल्पस्य उत्तराक्षरं उत्तर-पुस्तिकायां निम्नलिखित तालिकां निर्माय एकस्मिन् स्थाने एव लेखनीयानि ।

प्रश्न क्रमाङ्कः	समुचित उत्तराक्षरम्
1. (i)	
1. (ii)	
1. (iii)	
1. (iv)	

1. (i) “सूर्या” अत्र प्रत्ययोऽस्ति —
 (अ) टाप् (ब) डाप्
 (स) चाप् (द) आकारः । 1
- (ii) “शार्ङ्गरवाद्यजो डीन्” सूत्रस्योदाहरणमस्ति —
 (अ) दण्डिनी (ब) रोहिणी
 (स) बैदी (द) ओदनपाकी । 1
- (iii) “अकथितं च” इति सूत्रेण संज्ञा भवति —
 (अ) अपादानसंज्ञा (ब) अधिकरणसंज्ञा
 (स) कर्मसंज्ञा (द) करणसंज्ञा । 1
- (iv) “तुमर्थाच्चभाववचनात्” इति सूत्रेण विभक्तिर्भवति —
 (अ) चतुर्थी (ब) द्वितीया
 (स) तृतीया (द) पञ्चमी । 1
2. आयनेयीनी इति सूत्रं पूरयत । 1
3. “षिद्रौरादिभ्यश्च” इति सूत्रस्य सोदाहरणमर्थो लेख्यः । $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$
4. “अधिशीङ्स्थासां कर्म” अस्य सोदाहरणमर्थो लेखनीयः । $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$
5. “इत्थंभूत लक्षणे” इति सूत्रस्य सोदाहरणमर्थो लेख्यः । $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$
6. “भुवः प्रभवः” इति सूत्रस्य सोदाहरणमर्थो लेखनीयः । $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$
7. “यतश्च निर्धारणम्” सोदाहरणं सूत्रस्यार्थो लेख्यः । $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$
8. “वक्ष्यमाणा” इत्यत्र टित्वादुगित्वाच्च डीप् प्राप्तः कथं न भवति विवेचयत । 2
9. “अद्रवं मूर्तिमत्स्वाङ्गं प्राणिस्थमविकारजम् ।” पङ्क्तिरियं सोदाहरणं स्पष्टयत । 2

10. “अभिहिते तु कर्मणि प्रातिपदिकार्थमात्र इति प्रथमैव ।” एषा पङ्क्तिः विवेचनीया । $2 \frac{1}{2}$
11. “औपश्लेषिको वैषयिकोऽभिव्यापकश्चेत्याधारस्त्रिधा ।” पङ्क्तिरेषा सोदाहरणं विवेच्या । $2 \frac{1}{2}$
12. ससूत्रं रूपसिद्धिः कार्या — $2 + 2 = 4$
- (i) सीमा
- (ii) तरुणी ।
13. सूत्रोल्लेखपूर्वकं प्रयोगसिद्धिः कार्या — $2 \frac{1}{2} + 2 \frac{1}{2} = 5$
- (i) रामेण बाणेन हतो बाली ।
- (ii) ब्रह्मणः प्रजाः प्रजायन्ते ।
14. अधोलिखितेषु प्रयोगेषु चतुर्णां सिद्धिः कार्या — 8
- शूद्रा, बहुराज्ञी, एषिका, गार्गी, अत्यूधनी, पतिवल्ती ।
15. निम्नलिखितेषु चत्वारः प्रयोगाः साधनीयाः — 8
- वृषाकपायी, शोणी, आचार्यानी, कल्याणक्रोडा, दित्यौही, युवतिः ।
16. निम्नलिखितेषु चतुर्णां प्रयोगाणां सिद्धिः करणीया — 8
- द्रोणो व्रीहिः, हरिं भजति, क्रोशं गिरिः, दण्डेन घटः, कृष्णाय राध्यति, अग्नये स्वाहा ।
17. निम्नलिखितेषु चत्वारः प्रयोगाः साधनीयाः — 8
- चौरात्रायते, उपाध्यायादधीते, राज्ञः पुरुषः, चौरस्य रोगस्य रूजा, गोषु दुह्यमानासु गतः, अधि भुवि रामः ।